

Академіку Аллі Михайлівні Богуш – 70!

Академік – це вчений, якого знають не лише науковці, нехай навіть далекого зарубіжжя. Академік – це вчений, творчий доробок якого стає сподіваним надбанням фахівців усієї галузі, вливається в їхню загальну працю.

Без перебільшення можна сказати: ім'я професора А.М. Богуш відоме кожному вихователю дошкільних закладів України. Відоме й за її межами. І не просто відоме, - учений співпрацює з багатьма колективами дошкільних закладів, а відтак керує й постійно діючими семінарами з методики навчання дошкільнят української мови та відродження національних традицій в Одеській, Запорізькій, Донецькій, Миколаївській областях та в Бердянську. За її ж ініціативи створено експериментальні центри "Надія" для обдарованих дітей у містах Одесі, Запоріжжі та Миколаєві, де вона – науковий консультант...

Всю творчу лабораторію забезпечує вагоме теоретичне підґрунтя: з-під її пера у світ вийшло понад 500 наукових праць, - монографії, підручники для ВНЗ і дошкільних педучилищ, методичні посібники, програми навчання й виховання дошкільнят, наукові й публіцистичні статті тощо.

Її наукові інтереси – українська дошкільна лінгводидактика, - наукова галузь, котру, власне, вона ж і заснувала. А ще – методика навчання дітей раннього дошкільного віку близькоспоріднених слов'янських мов (української та російської), фундацію якої закладено нею ж таки.

Шлях до науки в Аллі Михайлівні почався з досліджень за темою "Явище інтерференції при паралельному засвоєнні дітьми двох мов", розробка якої дозволила їй захистити кандидатську дисертацію в 1970 році.

Надзвичайна працездатність та добра вдача молодого вченого не могли не позначитись на її подальшій роботі, яку вона вже в ті роки не уявляла собі без вагомій практичній віддачі будь-яких теоретичних новацій. Тому й докторська дисертація з теми "Формування оцінно-контрольних дій дошкільників у процесі навчання рідної (української та російської) мов", захищена в 1986 році, мала добре обґрунтовану дидактичну концепцію і високу вартість практичних засад...

Надалі – праця, праця, праця. Щороку друком виходять 1-2 доброго обсягу підручники, опріч того – монографії, методичні посібники, програми... А ще – виступи перед ученими... Участь міжнародних, республіканських з'їздах, конгресах, форумах, конференціях (їх вже понад 300). А ще – аспіранти (на сьогодні їх 50), і вже й докторанти.

З 2005 року вона очолює спеціалізовану раду із захисту докторських дисертацій зі спеціальностей 13.00.02 – методика навчання української мови; 13.00.04 і 13.00.01.

За цей час на раді було захищено 7 докторських дисертацій: Т. М. Котик, Н.І. Луцан, О.О. Заболотською, Т.Г. Жаровцевою, М. О. Князян, І. О. Пальшиковою, Л.Є. Пстуховою.

Подали до захисту докторських: Р.К. Серьожникова, В.В. Корнецьук, Я.В. Кічук та ін...

А ще - редакторська робота: головний редактор збірки "Науковий вісник" ПНПУ ім. К.Д. Ушинського з 1997р., журналів "Виховання і культура", "Дошкільна освіта", заступник головного редактора міжнародного журналу "Наука і освіта", який започатковано академіком О.Я.Чебикіним разом з А.М.Богуш 1997 року, член багатьох інших редколегій.

Вистачає й роботи в інших спеціалізованих радах.

Плідно співпрацює з іншими ВНЗ. Встановлено дружні стосунки і наукова співпраця з ректорами інших ВНЗ: ректором Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського доктором технічних наук, професором, член-кореспондентом АПН України Валерієм Дмитровичем Будаком, людиною, як вона вважає, великої Душі, толерантною, вимогливою, відповідальною, Людиною Слова і ...нелегкої долі; Кримського гуманітарного університету (м. Ялта), доктором педагогічних наук, професором, член-кореспондентом АПН України Олександром Володимировичем Глузманом, земляком, донбасівцем, енакієвцем, з яким упродовж тривалого часу співпрацює, спілкується, радиться з різних наукових справ...

Добрим теплим словом відгукується вона і про ректорів з Рівненщини, з якими довелося їй працювати. Це доктор фізико-математичних наук, професор Борис Колупаєв і давній близький друг доктор педагогічних наук, професор Анатолій Дем'янчук, з яким встановлено дружбу та співпрацю, про генерал-лейтенанта, кандидата педагогічних наук, доцента, колишнього ректора інституту внутрішніх справ (м. Одеса) Феофана Калениковича Думка...

А ще - керування науково-дослідною роботою за дорученням МО України, що є особливо актуальним для побудови національної освіти.

А ще ж, - робота на власній кафедрі теорії і методики дошкільної освіти в Південноукраїнському національному педагогічному університеті ім. К.Д. Ушинського та читання лекцій з розробленого нею ж таки курсу "Методика навчання російськомовних дітей української мови в дошкільних закладах" в

Бердянському, Київському, Рівненському педінститутах та в Прикарпатському університеті...

А ще... Оце "а ще" вже стало нормою життя цієї Людини, Визнаного Вченого...

Доречі, про це визнання сьогодні вона згадує у своїй книзі спогадів і так:

"Підсумовуючи зроблене й досягнуте за 70 років, упевнено можу сказати: тут не до жартів, у тій боротьбі за визнання. Наша наука здебільшого осідає в паперах статей, монографій, книг, посібників навіть. Але ж учитель – це така професія, що допоки живеш, треба й тобі вчитися. Потрібно постійно слідкувати за новинами в науці, практиці, методиці. І не просто слідкувати, - коли серйозний учитель цікавиться новаціями, то він себе, не просто, удосконалює, він себе перевчає. Міняє свої стиль праці, методуку, матеріал викладання й виховання. Він стає вчителем від Бога. Оригінальним, самобутнім. Таким, що в нього є про що сказати іншим. Як це робили Монтесорі, Сухомлинський, Софія Русова... А нас же ж колись учили викладати лише те, що написано кимось. І ні-ні відхилитись від написаного!.. А хіба так можна виховати самостійність людини, коли й сам учитель не пізнав тієї самостійності?!

Щодо науковця... Я так розумію тепер: коли ти керуєшся лише принципами творення науки, ти не зможеш oprіч теорії чи й методуки нічого більше зробити. Теорія, тим більше педагогічна, вона створена для практики, для науціння, для виховання. Для самого життя, в решті решт. Тож не можна спокійно спостерігати, що зроблене тобою, - тим більше, що зроблене воно на державницьке замовлення! - нехтується... Тож, і постає перед тобою в усій своїй повноті жорстокості істина: за впровадження науки також треба боротись"...

І вона бореться. Ось як з болем і гнівом пише вона в республіканській газеті "Дитячий садок" (березень 2003 р.) про стан сучасного дошкільця:

"Вимагає доопрацювання і Закон України "Про дошкільню освіту", в якому допущені серйозні помилки, не враховано у віковій періодизації цілий найважливіший період у житті дитини – ранній (перед дошкільний) вік, 1-3 роки життя; проігноровано принцип варіативності у програмно-методичному забезпеченні дошкільних навчальних закладів.

Мені надзвичайно боляче, що ми є свідками руйнування однієї з найкращих систем дошкільного виховання, створеної в нашій країні протягом ХХ століття. Тільки одна цифра – близько 90 % дітей були охоплені дошкільними закладами.

Які ж реалії нинішнього дошкільця? Лише 38% дітей дошкільного віку відвідують дошкільні заклади. А чим займаються інші діти, для яких ми створюємо державні стандарти, програми, посібники? На превеликий жаль, частина з них стала жертвою економічних негараздів і сімейних злиднів. Вони допомагають батькам "виживати" фінансово в умовах торговельного ринкового бізнесу. Жебракують за наказом батьків на вулиці, в крамницях, біля машин на дорогах і в під'їздах будинків. Це діти-"бомжі", діти-"злодії", діти, яких батьки продають для участі в порнобізнесі. Знову постає низка запитань, що потребують негайної відповіді: як ми будемо виконувати законодавчі документи про дошкільню освіту, про перехід на навчання з 6 років?

Скільки ж із тих 62% дітей, які не відвідують дошкільних закладів, прийдуть до 1-го класу чи то з 6-ти, чи то з 7-ми років? З яким освітньо-виховним запасом діти "сім'ї" чи "вулиці" прийдуть до школи? І такі запитання можна продовжити.

Як урятувати наших дітей, нашу націю, нашу державу? Я переконана, що найкращий, найефективніший шлях – це зробити дієвими, функціональними наші теоретичні документи про дошкільню освіту, і насамперед про обов'язковість державної дошкільної світи у дошкільних закладах на шостому році життя, тобто у старшій групі. Має бути державний контроль за обов'язковістю дошкільної освіти."

Оттак і приходять воно – це визнання...

Отака й вона, далеко не в усіх гараздах показана, доктор педагогічних наук, професор Алла Михайлівна Богуш, до якої своєчасно прийшло й визнання, - її обрано дійсним членом АПН України, дійсним членом Міжнародної АПСН, дійсним членом духовного єднання світу, дійсним членом Міжнародної слов'янської академії освіти ім. Я.А. Коменського.

Привітаймо ж і ми Аллу Михайлівну Богуш з її славним ювілеєм!

Щастя Вам і подальших успіхів, шановна!!!